

HÖGLUNDASKOLANS PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

LÅ 2019/2020

LAGAR OCH STYRDOKUMENT

Arbetet med likabehandling i skolan styrs av framför allt diskrimineringslagen (2008:567) och skollagens sjätte kapitel (2010:800).

DISKRIMINERINGSLAGEN (2008:567)

Här tar man upp förbud kring trakasserier, diskriminering och kränkningar utifrån de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- ålder
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- etnicitet
- könsuttryck eller könsidentitet
- sexuell läggning

SKOLLAGEN (2010:800)

Av Lgr 11, kap 2.1 framgår att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper och visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.

FN:S BARNKONVENTION 1989

bygger på framför allt på fyra grundrättigheter:

- alla barn har samma rättigheter och värde, ingen får diskrimineras (art 2)
- barnets bästa ska alltid komma i första rum (art 3)
- varje barn har rätt att överleva och utvecklas (art 6)
- barn har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det

FÖRORDNING (2006:1083, SFS)

behandlar barns och elevers delaktighet i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

ARBETSMILJÖLAGEN 3 KAP, 2§

taler om arbetsgivarens skyldighet att planera, leda och kontrollera arbetsmiljöarbetet.

DEFINITIONER

DISKRIMINERING

Diskriminering innebär när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara *direkt* eller *indirekt*.

Direkt diskriminering innebär att en elev missgynnas med direkt koppling till någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering innebär när alla behandlas lika oavsett diskrimineringsgrunderna, t ex samma utbud av mat oavsett religiösa skäl.

Trakasserier är en kränkning som har koppling till en av diskrimineringsgrunderna: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, ålder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

KRÄNKANDE BEHANDLING

Kränkande behandling kallas den handling som inte kan kopplas till någon diskrimineringsgrund men som kränker ett barn eller en elevs värdighet och kan vara

- **fysiska**, t ex slag, knuffar, sparkar och fasthållning
- **verbala**, t ex förolämpningar, öknamn, könsord, svordomar och hot
- **psykosociala**, t ex miner, gester, suckar, blickar, ryktesspridning och utfrysning
- **text eller bildform**, t ex sms, mms, e-post, social medier, lappar, brev och klotter

Kränkningar som utförs upprepade gånger under en längre tid kallas

mobbing

Att tillrättavisa en elev för att upprätthålla ordning på skolan är inte detsamma som att utsätta en elev för kränkande behandling, även om eleven kan uppleva det som en kränkning (Jämo).

GRUNDUPPGIFTER

Verksamheter på Höglundaskolan som omfattas av den här planen mot kränkande behandling och diskriminering är grundskola, förskoleklass och fritidsverksamhet.

ANSVARIG FÖR PLANEN

Enligt skollagen (2010:800) ansvarar rektor för att se till att planen mot kränkande behandling och diskriminering årligen utvärderas och uppdateras. Hänsyn ska tas till elevers, föräldrars och all personals synpunkter mot de behov som påvisats det senaste läsåret inför nästkommande års plan.

VÅR VISION

Höglundaskolan ska vara en skola där alla är välkomna som just den person man är. Här ska alla, barn och vuxna, känna sig trygga och respekterade. All personal ska arbeta aktivt för att förhindra kränkande behandling och diskriminering. Samtlig personal har ett inkluderande förhållnings- och arbetssätt. Varje elev ges tankemässiga verktyg för att kunna bidra till en tillåtande och inkluderande arbetsmiljö.

DELAKTIGHET

Elevers delaktighet – årlig trivselenkät inklusive riskidentifiering var och när eventuella otrygga situationer kan uppstå.

Vårdnadshavarnas delaktighet – får ta del av planen via skolans hemsida, Schoolsoft och på föräldramöten varje år. Vårdnadshavarnas svar i skolplaneenkäten tas i beaktande när planen skrivs.

Medarbetarnas delaktighet – skolans regler och arbete mot kränkande behandling diskuteras på arbetsplatsträffar (APT) och via Likabehandlingsgruppens arbete där skolkurator, lärare och fritidspersonal ingår.

FÖRANKRING AV PLANEN

Enligt ovan. Lärarna går igenom planen med sin klass. Eleverna har också möjlighet att lämna synpunkter via elevråd.

PLANENS GILTIGHET

augusti 2019 – augusti 2020

FRÄMJANDE INSATSER

På Höglundaskolan arbetar vi aktivt för att integrera arbetet med de olika diskrimineringsgrunderna i undervisningen i enlighet med skolans uppdrag. Exempelvis genomförs årligen värdegrundsvecka då de olika ämnena fokuserar på värdegrundsfrågor. Ett annat exempel är "blomman", en modell med fokus på olika diskrimineringsgrunder för varje månad i undervisningen.

KÖN

Vi eftersträvar blandade kön i alla grupper på skolan och på fritids. Vi uppmuntrar barnen att välja icke köns-traditionella aktiviteter.

ÅLDER

Vi lär eleverna att ju äldre man är desto större ansvar och frihet har man. Vid t ex den årliga "Höglundiaden", en friluftsdag för alla elever, ges de äldre eleverna möjlighet att organisera och leda aktiviteter för de yngre.

RELIGION

Vi motverkar etnocentriskhet genom att byta perspektiv och ser till allas behov. Exempelvis serverar vi alltid maträtter som passar dem som inte äter griskött. Vi serverar även annan kost som vegetariska och glutenfria rätter.

FUNKTIONSNEDSÄTTNINGAR

Vi eftersträvar att göra rätt anpassningar till elever som har behov av stöd vilket diskuteras i arbetslag och i elevhälso-team. Dessutom görs noggranna kartläggningar för att kunna utforma särskilt stöd.

Likvärdighet är inte detsamma som att alla elever ska göra exakt samma sak samtidigt.

ETNICITET

Vi synliggör människans lika värde i skolans alla aktiviteter. Vi läser t ex sagor från hela världen och använder oss av personalens och elevernas mångfald. Läromedel visar oftast barn från olika kulturer och nationaliteter. Vid hem- och konsumentkunskap och samhällskunskap får eleverna bjuda på sina och föräldrarnas traditioner, seder och mat.

KARTLÄGGNING

KARTLÄGGNINGSMETODER

För att kartlägga vilka risker det finns att bli utsatt för diskriminering och/eller kränkande behandling på skolan har vi tagit hjälp av trivselenkät och skolplaneenkät. Svar från föräldrar, personalenkät och rapporter från personal vid oönskade händelser i form av incidentrapporter (i DF-Respons) kompletterar elevernas synpunkter.

Områden som berörs i kartläggningen

kränkande behandling
kön
etnisk tillhörighet
religion eller annan trosuppfattning
funktionsnedsättning
ålder

Hur elever involverats i kartläggningen

trivselenkät
elevråd
lärarna diskuterar resultatet av trivselenkäten med sin klass

Hur personal involverats i kartläggningen

Lärarna går igenom och diskuterar resultatet av trivselenkäten med sin klass. Man diskuterar vilka områden, situationer och händelser som kränkningar kan förekomma. Diskussioner förs också i trygghetsteamet och i elevhälso-teamet.

UTVÄRDERING

Den föregående planens utfall utvärderas via samtal med eleverna i klassråd, elevråd och trivselenkät. Personal diskuterar i arbetslag, på pedagogiska forum och på APT.

ELEVERNAS TRIVSELENKÄT

Varje läsår genomförs en trivselenkät bland eleverna och förskoleklassbarnen. Lärarna pratar sedan med sin klass om resultaten. Arbetslagen diskuterar också resultaten och bestämmer vilka områden det ska jobbas extra med under kommande läsår.

Sammanfattning av svaren på trivselenkät läsår 2018/2019

Elevernas svar i trivselenkäten visar på det stora hela fortsatt positiv utveckling.

Exempelvis tycker 75% av eleverna att det känns bra att gå på Höglundaskolan och endast 3,5% har svarat att det känns dåligt. *Självklart strävar vi efter att alla elever ska tycka att det är bra att gå på vår skola.*

82% svarade att de mår bra på rasterna och 15% varken bra eller dåligt. 88 % har kompisar att vara med på varje rast och 11% har ibland kompisar att vara med. Höglundaskolan startade vid läsårets början trivselvårdsverksamhet på vissa raster, dvs elever som har till uppgift att organisera olika lekar där alla som vill får delta vilket blivit populärt bland eleverna. Fritidspersonal har till uppgift att handleda och hjälpa trivselvårdarna med sitt uppdrag. Verksamheten kommer att utökas under innevarande läsår. *Vårt mål är att alla elever ska må bra på rasterna och att ingen elev ska känna sig ensam.*

Tyvärr upplever 11% av eleverna att någon skolkamrat brukar säga elaka saker till dem och 34% har svarat att det händer ibland. *Vi fortsätter vårt ständiga arbete med att alla på skolan ska vårda sitt språk bl a genom att prata om det med eleverna och genom att skicka hem "röda lappar" med information till vårdnadshavare när barnet använt sig av fula ord.*

Det ha skett en ökning från förra läsåret med 2% att eleverna vet någon vuxen de kan vända sig till på skolan om de känner sig ledsna (från 85% till 87%). *Vi är ändå inte nöjda med resultatet utan vi måste förmedla tydligare att all personal på skolan finns där för eleverna som de kan vända sig till när det behöver tröst.*

Det har också skett en positiv utveckling när det gäller trivsel i matsalen, då eleverna uppgett att de mår bra där (från 75,5% till 80%) och trivsel i idrottens omklädningsrum, då man mår bra där (från 67% till 71%). *Att 5% av eleverna uppgett att de inte mår bra i matsalen är en minskning med 2%. Orsakerna till de 9% som inte mår bra i omklädningsrummen kommer vi*

att jobba vidare med genom närvaro av vuxen där när så ofta det är möjligt och genom att samtala med barnen.

Tyvärr är toalettbesöken fortfarande en negativ upplevelse för många elever då 43% svarat att de tycker dåligt om toaletterna. *För att förbättra upplevelsen av toaletterna ännu mer ska lärarna fortsätta prata om toalettrutiner med sina elever.*

På frågan om det finns någon plats i skolan eller på skolgården som man är rädd att vara på svarade 92 % att det inte finns det och 8 % svarade ja på frågan, samma siffror som i föregående trivselenkät. I enkäten har man fått ange platser där man kan känna sig rädd. Svaren är dock lite diffusa i vissa fall då någon t ex uppgett "på väg till skolan" eller "rädd att någon ska ta mig" vilket är utanför skolans område. Däremot är det tydligt att några elever svarat att man kan känna rädsla på stora fotbollsplanen. *Vi kommer att se över schema-läggningen av klasser för fotbollsplanen och i möjligaste mån täppa till luckor av vuxenbemanning där. Zoner för rastvärdar på skolgården kommer att fortgå och antalet raster med trivselsvärdar kommer att utökas.*

Årets plan ska utvärderas senast

juni 2020

Ansvarig

rektor

RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

På Höglundaskolan arbetar vi med nolltolerans mot alla former av trakasserier, diskriminering och kränkande behandling.

Den personal som är närmast när en konflikt eller kränkning uppstår tar dag i det hela.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever.

Se bilaga 1

(Arbetsgång vid kränkning av elev)

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal.

Se bilaga 2

(Arbetsgång när elev kränks av personal)

Rutiner för uppföljning

Den utredningsansvarige ansvarar för uppföljning då elev kränkts av annan elev. Rektor ansvarar för att följa upp om det förekommit kränkning från personal mot elev.

Uppföljningarna fortlöper tills kränkningen upphört.

Rutiner för dokumentation

KIA (kommunens incidentrapporteringssystem)

DF-Respons (kränkingsutredning/åtgärdsplan/uppföljning)

Ansvarsförhållande

Enligt skollagen 6 kap, 10 §, är samtlig personal på en skola skyldig att rapportera kränkningar som man upptäckt skyndsamt till rektor. Rektor är ansvarig att se till att det görs en utredning av alla kränkningar. Beslut om utredning, åtgärdsplan och uppföljning ska diarieföras och rapporteras till utbildningsförvaltningens jurist.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Elever och vårdnadshavare är alltid välkomna att höra av sig till personal på skolan om något har hänt eller om man behöver hjälp på annat sätt. I första hand ska eleven och/eller vårdnadshavare vända sig till elevens mentor eller till den personal som ansvarat för den aktuella situationen (eller varit den som uppmärksammat det som hänt).

FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE INSATSER FÖR LÅ 2019/2020)

"VÄRLDENS BÄSTA SPRÅK"

Fortsätta arbetet med att använda ett trevligt språk mot varandra. Om en elev sagt "fula" ord till skolkamrater eller till personal skickas "röda lappar" hem till vårdnadshavare.

RASTER

Fortsätta med zoner för rastvärdar.
Utöka antalet raster med trivselvärdar.
Utöka antalet klasser som planerar vilka som ska leka med varandra på den aktuella rasten.

MEDLING

Medlingsutbildning för personal.
Använda medling i högre grad som konfliktlösningmodell.
All personal som får kännedom om små konflikter genomför "mini-medling" med eleverna.

SKOLKURATOR OCH SKOLSKÖTERSKA

Fortsätta samarbetet i klasser med hälsofrämjande arbete.
Samarbeta med vissa enskilda elever och vårdnadshavare.
Utöka det förebyggande arbetet.

SOCIALPEDAGOG

Vi har nu en socialpedagog anställd som jobbar med elevers skolfrånvaro, konflikthantering, finns med i klassrum, hemvister och ute på raster, har tjej- och killgrupper mm.
Samarbete med skolkurator
Förebyggande arbete i samtliga årskurser utifrån olika teman.
Insatserna ska vara återkommande varje läsår.

TRYGGHET

Samtliga anställda på skolan tar ansvar för att förmedla att man kan vända sig till alla vuxna om man känner sig ledsen, orolig, rädd etc.
Lärare fortsätter att ha noggrann tillsyn i idrottens omklädningsrum.
Förbättra trygghet vid toalettbesök.

Bilaga 1

Arbetsgång vid kränkning mellan elev och elev

Kommungemensam dokumentationsblankett tillämpas

- 1** Om en elev berättar att hon/han känner sig kränkt eller om det på annat sätt kommit till **kännedom för anställd på skolan** ska den personal som först fått informationen dokumentera detta i DF-Respons.
- 2** **Den anställde som först fick information** om kränkningen dokumenterar händelseförloppet och informerar elevens mentor och rektor.
- 3** **Rektor** beslutar om kränkingsutredning ska inledas och överlämnar ärendet till den **personal som ska utreda**.
- 4** **Den utredningsansvarige eller mentor** tar kontakt med de inblandades vårdnadshavare och informerar om det inträffade och hur vi på skolan kommer att gå vidare.
- 5** **Den utredningsansvarige** utreder vad som hänt.
- 6** Utredningen dokumenteras på avsedd blankett som sedan lämnas till rektor som tar del av utredningen och vid godkännande skriver under.
- 7** **Den utredningsansvarige eller mentor** informerar vid behov de inblandade elevernas vårdnadshavare vad som framkommit i utredningen och hur vi på skolan kommer att gå vidare i frågan (t ex åtgärder eller avslut).
- 8** Om medling blir aktuellt bedömer **den utredningsansvarige** graden av medlingsförfarande, dvs liten eller stor medling.
- 9** **Utredningsansvarig** ansvarar för att uppföljning görs.
- 10** Alla genomförda samtal och åtgärder dokumenteras i DF-Respons och arkiveras av **utredningsansvarig**.
- 11** Utifrån det enskilda fallet kan ändringar på grupp- eller verksamhetsnivå göras. Beslut om detta fattas av den aktuella **elevens arbetslag**.

I varje skede ovan skall, om anledning uppstår, anmälan till skolhälsovården, socialtjänsten eller polisen göras.

Bilaga 2

Arbetsgång vid kränkning av vuxen mot elev

Kommungemensam dokumentationsblankett tillämpas

- 1** Om en anställd på skolan får information om, eller om misstanke uppstått på annat sätt, att en elev upplevt en kränkning av en vuxen på skolan **ska rektor eller biträdande rektor omedelbart informeras av den anställde som först fått kännedom.**
- 2** **Rektor/bitr rektor** lämnar informationen vidare till handläggare på utbildningsförvaltningen, som information om att en utredning ska påbörjas.
- 3** **Rektor/bitr rektor** utreder det inträffade och informerar själv eller t ex via elevens mentor dennes vårdnadshavare om det inträffade, att utredning ev ska påbörjas och senare vad den givit. Dessutom om utredningen är avslutad, vilka ev åtgärder som ska sättas in eller om utredningen ska fortsätta.
- 4** Om utredningen kommit fram till att kränkning skett vidtar **rektor** åtgärder mot den vuxne i enlighet med gällande lagar och avtal.
- 5** **Rektor** informerar resultatet av utredningen till handläggare på utbildningsförvaltningen samt grundskolechefen.
- 6** Eleven får det stöd den behöver av skolan, t ex stödsamtal med skolkurator och/eller tättare samtal med sin mentor. Beslut om detta fattas av **rektor/bitr rektor.**

